

Kemikaliekontrollen i 1936.

Af J. L. Schnicker.

Ligesom i 1935 har Kemikaliekontrollen i 1936 beskæftiget sig med Kontrol med Overholdelse af Lov af 23. Marts 1932 om Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m. og Lov af 28. Februar 1931 om Gifte, for den sidste Lovs Vedkommende dog kun med Hensyn til Handelen af giftholdige Bekæmpelsesmidler til Anvendelse i Havebrug, Landbrug og Skovbrug.

Frugttrækarbolineum. Der er foretaget Indkøb af 159 Pakninger Frugttrækarbolineum, hvoraf de 59 leveredes i Fabrikerens Originalpakninger, medens de 100 var udstykket hos Detailhandlerne. Af de sidstnævnte 100 var 43 ikke forsynet med lovbealet Etiket, 10 var tilblandet Fernis og andre uvedkommende Ting, 10 var en anden Vare af anden Virkning end forlangt, 5 var Blandinger, 3 var direkte Forfalskninger og 1 var almindelig Imprægneringskarbolineum.

En Frugttrækarbolineum var afprøvet af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur og anbefalet som udmærket virkende mod Tæger. Ved Indkøb af Varen viste det sig, at Navnet var rettet, idet der til det oprindelige Navn var tilføjet »special«, og samtidig var den procentiske Sammensætning ændret betydeligt. Paa Forespørgsel svarede Leverandøren, at de to Varer var identiske, kun med den Forandring, at der var tilsat een Procent mere Emulgeringsstof, hvilket maatte anses for at være uvæsentligt. Dette var ikke rigtigt, idet f. Eks. Olierne var ændret fra 86 til 77 pCt., og da der paa Etiketten bl. a. stod »dræber samtidig Insekter og Larver, Tæger og »Rødt Spind«. Anbefalet af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur« foretoges Anmeldelse af Forholdet. Til Rapporten oplyste Leverandøren bl. a., at Forøgelsen af Kresolsæbe havde fundet Sted i to Tempi, og at det var dette, som var Grunden til, at han

i sin Skrivelse fejlagtig opgav den yderligere Tilsætning til kun at have udgjort een Procent, idet han paa dette Tidspunkt ikke havde i Tankerne, at der forud havde fundet en Forøgelse Sted; naar han paa Etiketten havde anført, at Varen var virksom mod Insekter og Larver, Tæger og Rødt Spind, var det, fordi han mente, at den Forandring i Stoffets Sammensætning (Tilsætning af mere Kresolsæbe), der var sket, bevirkede, at Stoffet havde en større Virkning end det oprindelige Præparat; Leverandøren erindrede ikke, at han havde skrevet under paa Regler for Afprøvning, hvori bl. a. staar »Anmelderen indestaar for, at et Middel, der er eller har været afprøvet af Statens Forsøgsvirksomhed, ikke udsendes i ændret Sammensætning, uden at der er givet Forsøgsvirksomheden Meddelelse om Ændringen«, og endelig havde Leverandøren kun sat denne Etiket paa den af Kontrollen indkøbte Prøve, fordi han var klar over, at Indkøbet var til Kontrol, og han vilde paa denne Maade skaffe sig autoritativ Udtalelse med Hensyn til den ændrede Sammensætning. Det oplystes, at der var trykt 1000 af de omtalte Etiketter, hvoraf der kun var 841 Stkr. til Rest. De øvrige var anvendt til Fejletikettering, idet Personalet ikke havde vidst, at de ikke maatte anvendes. Tiltalen ved Kriminalretten kom til at lyde paa Overtrædelse af Lovens § 6, »derved at han til et af ham fremstillet og forhandlet Middel til Bekæmpelse af Plantesygdomme har anvendt Etiketter indeholdende urigtige og vildledende Angivelser, idet Midlet deri er angivet at være anbefalet af Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur og at være virksomt mod Rødt Spind, uagtet Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur ikke har afprøvet det paagældende Middel men derimod et andet, hvis Sammensætning var en væsentlig anden og som derhos kun havde vist tilstrækkelig Virkning mod Tæger men utilstrækkelig Virkning mod Spindemider«. Sagen blev afgjort med Vedtagelse af en Bøde. Leverandørens Midler er strøget i 250. Meddelelse fra Statens Forsøgsvirksomhed i Plantekultur.

Ved Indkøb af en Frugtrækarbolineum i en Detailhandel paa Landet, blev Indkøberen henvist til Lageret. Lagerarbejderen udtalte ved Udlevering af Varen: »Nu maa De endelig ikke sige til nogen, at De har faaet den hos os«, ligesom Kommisen udtalte: »De maa endelig ikke sige det til nogen, det koster 120 Kr., hvis det bliver opdaget«. Disse Udtalelser lovede jo

ikke særlig godt, og det viste sig da ogsaa, at det var en anden Vare af anden Virkning, som var udleveret. Politimesteren tog meget kraftigt fat paa denne Sag, idet der baade blev rejst Tiltale mod Detailhandleren, Kommisen og Lagerarbejderen, som alle fik Bøder.

I en Detailhandel blev forlangt noget Frugtrækcarbolineum; men da Varen blev forsynet med en af Forretningens egne Etiketter med Blyantsantegning »Carbolineum«, blev Indkøberens Mistanke vakt, hvorfor han spurgte: »De er vel klar over, at det ikke er en almindelig Carbolineum til Strygning af Plankeværker, men en Frugtrækcarbolineum til Vintersprøjtning af Frugtræer, jeg skal have?« Jo, det var Købmanden, men erklærede, at Imprægneringscarbolineum og Frugtrækcarbolineum i øvrigt var samme Vare. »Nej«, erklærede Indkøbereren, »det er ikke samme Vare, det, jeg skal have, er en Frugtrækcarbolineum, ikke en Imprægneringscarbolineum«. »Ja«, sagde Købmanden, »det er jeg klar over, jeg bruger selv denne her«. En Analyse af Varen viste, at det var en almindelig Imprægneringscarbolineum. Varen var en Rest, som stod i en Dunk mærket »Gargoyle Mobil-Oil«, Resten var overtaget fra den forrige Indehaver, og Købmanden havde troet, at det var en Frugtrækcarbolineum, som han i øvrigt ikke solgte og ikke vilde sælge. Grundet paa Sagens Karakter blev den afgjort med en Advarsel.

En original Vintersprøjtbevædske bliver fremstillet ved Sammenblanding af to andre originale Præparater, hvilket Firmaets Repræsentant har fortalt Købmænd. Ved Indkøb af Vintersprøjtbevædsken hos en Købmand viste det sig, at Varen slet ikke havde den af Firmaet deklarerede Sammensætning, idet Købmanden selv »fabrikerede« Varen. Firmaet havde aldrig solgt vedkommende Vare til Købmanden men derimod de to andre Varer, og Faktura var stemplet med Henvisning til Loven. Købmanden fik Meddelelse om, at en Vintersprøjtbevædske »fabrikeret« i Forretningen ikke kan forventes at give konstant Sammensætning og dermed ensartet Virkning, samt at en saadan Fabrikation var i Strid med Bekæmpelsesmiddelloven, hvorfor Købmanden fik en Advarsel mod fremtidige Overtrædelser.

Ved Indkøb af en Frugtrækcarbolineum udleveredes en Vare, som end ikke kunde emulgere. Købmanden hævdede, at Varen var, som han havde modtaget den. Da dette maatte an-

ses for at være utænkeligt, tilstilledes Fabrikanten en Prøve. Det viste sig da, at Varen indeholdt Olier, som Firmaet ikke var i Besiddelse af, men det blev ikke konstateret, hvad Købmanden havde forfalsket Varen med.

Der er foretaget 50 Anmeldelser paa Frugtrækarbolineum, deraf er 1 henlagt, 13 afgjort med Advarsel og 36 med Bøder fra 10 til 60 Kr.

Med Hensyn til de øvrige i Handelen gaaende Bekæmpelsesmidler har der intet været at bemærke. Der er i 1936 kontrolleret ca. 350 Prøver.

Giftloven. I 1935 foretoges kun Anmeldelse af de groveste Overtrædelser af Giftloven, nemlig ulovlig Udvejning. Gennem Organisationer, Grossister og Fabrikanter blev der gjort et stort og ret bekosteligt Arbejde for at indprente Handelsstanden, at Giftloven kræves nøje overholdt. Eksempelvis kan nævnes: Giftlovens Bekendtgørelse om Midler til Bekæmpelse af Plantesygdomme m. m. blev af Fællesforeningen for Danmarks Brugsforeninger udsendt til samtlige Brugsforeninger i Danmark i kommenteret Udgave, ligesom talrige mindre Meddelelser om at rette sig efter denne Skrivelse blev udsendt. »Dansk Handelsblad«, som er det officielle Organ for De samvirkende Købmandsforeninger i Danmark, »Materialisten«, som er Medlemsblad for Foreningen af danske Materialister, »Tapet og Farve« og »Gartneri-Tidende« har bragt Artikler om Giftloven. Et Firma, som handler med kviksølvholdige Afsvampningsmidler, har trykt en Vejledning om Kravene ved Handel med disse, og denne Vejledning er sendt ud til samtlige Firmaets Kunder. Et andet Firma har ladet Firmaets Repræsentanter paalægge Købmændene at overholde Loven.

Der blev i 1935 kontrolleret 340 Virksomheder, hvoraf ca. 20 pCt. anmeldtes, medens der i 1936 kontrolleredes 650 Virksomheder, hvoraf ca. 55 pCt. anmeldtes. Trods disse Tal er der dog en tydelig Bedring at spore. I 1935 var det meget almindeligt, at Forretninger konsekvent foretog ulovlig Udvejning navnlig af Nikotin, medens de ulovlige Udvejninger i 1936 nærmest maa betegnes som lejlighedsvis. Naar Tallet paa Anmeldelser i 1936 dog er saa stærkt stigende, skyldes det, at der efterhaanden havde bredt sig den Opfattelse, at naar man blot ikke foretog ulovlig Udvejning, gjorde det ikke saa nøje, om Lovens øvrige Bestemmelser blev overtraadt. Man gik der-

for over til at foretage Anmeldelse paa alle mere betydende Overtrædelser.

650 Virksomheder i 42 af Landets 72 Politikredse blev kontrolleret i 1936, og 368 Virksomheder anmeldtes. Overtrædelserne i de 368 Virksomheder fordeltes sig saaledes:

- 109 Forretninger havde ingen Giftbog,
- 54 Forretninger havde ingen autoriseret Giftbog,
- 96 Forretninger havde aldrig ført Indkøb,
- 111 Forretninger havde kun delvis ført Indkøb,
- 48 Forretninger havde aldrig ført Salg,
- 159 Forretninger havde kun delvis ført Salg,
- 127 Forretninger opbevarede ikke Giftene i særskilt Skab eller Rum,
- 91 Forretninger havde foretaget ulovlig Udvejning,
- 248 Forretninger forsynede ikke Pakningerne med Forretningens Navn og Dato for Udlevering til Forbrugerne,
- 49 Forretninger solgte Gifte, hvis Handel er forbeholdt Apoteker og § 6-Handlende og
- 118 Forretninger førte ikke Rekvisitionsblanketter paa Blyarsenat og Schweinfurtergrønt.

De i Sagernes Anledning ifaldne Bøder udgør godt 10000 Kr.

En særdeles grov Overtrædelse fortjener nærmere Omtale. En Kommis udvejede 100 Gram 80 pCt. Nikotin i en original »Båhnecke Estragon-Eddike«-Flaske forsynet med den originale Etiket. Paa Forespørgsel, om der ikke skulde andre Etiketter paa Flasken, svarede Kommisen: »Nej, jeg vil ikke saa gerne sætte Etiketter paa, da det er ulovligt at udveje, og det ikke maa kunne ses, hvor Varen er købt«. Sagen blev afgjort med, at Kommisen vedtog en Bøde paa 200 Kr. og Købmanden en Bøde paa 300 Kr.

Man kan antagelig regne med, at næste Aars Kontrol vil vise en betydelig Nedgang i Overtrædelsernes Antal.